

ת"פ 50029/02/17 - מדינת ישראל נגד מרדכי בן שבת - נוכח

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 50029-02-17 מדינת ישראל נ' בן שבת

בפני	כבוד השופטת טל לחיאני שהם
בעניין:	מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד חן עסיס - נוכחת	המאשימה
נגד	
מרדכי בן שבת - נוכח	
ע"י ב"כ עו"ד שרון וקנין - נוכח	הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע, בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בביצוע עבירת סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. מעובדת כתב האישום המתוקן עולה כדלקמן:
 - א. א.ג. (להלן: "המתלונן") הוא עורך דין אשר בבעלותו קרקעות חקלאיות באשקלון.
 - ב. בחודש יולי 2014 הכירו הנאשם והמתלונן והתפתחה ביניהם מערכת יחסים חברית.
 - ג. ביום 04/01/15 מכר המתלונן לנאשם 30.55 דונמים של קרקע חקלאית (להלן: "העסקה הראשונה"), וביום 27/07/15 מכר לו 15.48 דונמים נוספים (להלן: "העסקה השנייה"), וכל זאת תמורת מיליוני ₪ אשר סכומם איננו ידוע במדויק.
 - ד. מספר חודשים לאחר העסקה השנייה, פנה הנאשם למתלונן מספר פעמים בבקשה לבטל את העסקאות, אך המתלונן סרב. בהמשך, ביום 04/12/15 התקשרה אשת הנאשם למתלונן ודרשה ממנו שיחזיר להם את כספי העסקאות.
 - ה. בהמשך למתואר, ביום 06/12/15 התקשר הנאשם למתלונן ואיים עליו במטרה להניעו לבטל את העסקאות בכך שאמר לו: "...תקשיב טוב הצעה, הצעה שלי אליך ג. שזה יגמר כמה שיותר מהר למה אני אפרק אותך. אני מבטיח לך לא אתה לא אשתך ולא הבן שלך רואה חשבון. הנה מילה שלי על הזין שלי הכסף. אני אקריב אותך כמו שאתה הקרבת לי את הבית. אני אזיין אותך... עכשיו תקליט אותי מבחינתי כל המשטרה תגיד שאני מזיין אותך..."

- ו. ביום 24/12/15 בוטלו העסקאות. לאחר הביטול נותר סכסוך כספי בין הנאשם למתלון.
- ז. ביום 03/06/16 בשעה 14:10 או בסמוך לכך, הגיע המתלון למקום עסקו של הנאשם באשקלון וביקש למסור לו סך של 300,000 ₪. הנאשם סרב לקבל את הכסף בטענה שהמתלון חייב לו הרבה יותר והוא לא מסכים לקבל את הכסף בשיעורין. המתלון ניסה לשכנע את הנאשם לקבל את הכסף, אולם הנאשם סרב. במהלך פגישה זו איים הנאשם על המתלון בכך שאמר לי כי "יקנוס אותו", "יתאבד עליו" ו"שיראה לו את היכולות שלו".
- ח. ביום 13/06/16 בשעה 16:09 או בסמוך לכך, במהלך שיחה טלפונית שהתקיימה בין הנאשם לבין המתלון, איים הנאשם על המתלון באומרו, בין היתר, "תוציא את הרישום הפלילי שלי תבין עם מי אתה מתעסק... ולא אף אחד לא יכול להתעסק איתי".
- ט. ביום 14/06/16 בשעה 14:50 או בסמוך לכך, במהלך שיחות טלפון שהתקיימו בין הנאשם למתלון, איים הנאשם על המתלון באומרו: "מחר אני בא לבקר אותך בבית החולים או במשרד בסדר? תכין את מי שאתה רוצה שם. מחר אנחנו מפוצצים הכל בעזרת השם... לא הולך לנהל איתך שום משא ומתן יותר, רוצה את כל הכסף חזרה שלי שגנבת לי, הכל... עשית טעות עכשיו אני קונס אותך. אני רוצה ריבית והצמדה על שתי מיליון שקל... אני מחר רוצה להיעצר. אני אעשה הכל שאני איעצר מחר".

הסדר טיעון

3. הנאשם כאמור הודה בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון (ת/1) בו הוסכם כי המאשימה תגביל עצמה לעונש מאסר בפועל של 6 חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות, בכפוף לחוות דעת ממונה, וכן תשלום פיצוי.
- עוד הוסכם כי הצדדים יעתרו במשותף להטיל על הנאשם מאסר מותנה וקנס על סך 30,000 ש"ח.

תסקירי שירות המבחן

4. כעולה מתסקיר שירות המבחן אשר הוגש ביום 25/04/18, הנאשם בן 64, נשוי בשנית, אב ל-3 בנות, עוסק בנדל"ן, המתגורר בראשון לציון.
- הנאשם יליד מרוקו, עלה ארצה בגיל 4, שולב במסגרות חינוך ותאר קשיי הבנה וקשיים חברתיים, וכבר בגיל 9 החל לעבוד בעבודות כפיים שונות.
- בגיל 18 התגייס לצנחנים, לחם במספר מערכות ותאר סיפוק מתרומתו למדינה.
- הנאשם תאר כי בעבר הקים עסק מוניות ששגשג, לאחר מכן הקים מפעל נעליים, בשנת 2004 החל סחור

במשאיות דלק, וכיום לדבריו הוא בעל תחנות דלק.

הנאשם, נעדר עבר פלילי, מסר כי נעדר עבר בתחום הסמים, האלכוהול או ההימורים.

הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירה וטען כי מעשיו נבעו מתחושת בגידה, חוסר אונים וניצול מצד המתלונן, אשר גרמו לו לצאת מכליו.

הנאשם שיתף כי מבין כיום שעלול להתנהג באגרסיביות ותוקפנות כשחש מושפל ומרומה, וכי התנהג בהתאם לדפוסי התנהגות שהשתרשו בו מילדות בשכונת המצוקה בה גדל וכיום משלם את המחיר. הנאשם לא הביע רצון או נזקקות להיעזר בשירות המבחן או לקחת חלק בהליך טיפולי וטען כי יכול לערוך שינוי באופן עצמאי.

שירות המבחן התרשם מנאשם אשר חוויות חייו הובילו אותו להתנהלות עצמאית, הישרדותית ונוקשה, תוך דבקות בעקרונות ואידיאלים ברורים של צדק, באופן שלעיתים נכנס לחיכוכים ולקשיים בחייו, עמם מתקשה להסתגל.

שירות המבחן ציין כגורמי סיכוי את השתלבותו הנורמטיבית של הנאשם בחברה ואת יכולותיו התפקודיות והקוגניטיביות. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי הנאשם הפנים את משמעות מעשיו, הפיק לקחים מהמקרה, מנסה לנהל חייו באופן חוקי, לקח אחריות מלאה על מעשיו ומוכן לשאת בעונש יוטל עליו.

כגורמי סיכון צוינו היחשפותו לחברה שולית בעבר, קשייו להעמיק את התבוננות על חלקים מכשילים בחייו, חומרת העבירה, תגובותיו האימפולסיביות והתוקפניות במצב דחק, ואת הרגליו ועמדותיו שלעיתים גורמות לו לנוקשות מחשבתית.

לאור המפורט, בשל גילו של הנאשם, מאפייניו והרגליו, התרשם שירות המבחן כי אינו פנוי או רואה צורך להתערבות טיפולית, ומשכך נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו, והומלץ על הטלת מאסר קצר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד מאסר מותנה. עונש אשר יעביר מסר מרתיע, אולם לא יפגע משמעותית במהלך חייו של הנאשם.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה עתרה להטיל על הנאשם מאסר בפועל למשך 6 חודשים אשר יכול וירוצה בעבודות שירות לצד מאסר מותנה, פיצוי למתלונן, וקנס בשווי 30,000 ₪.

בטיעוניה הפנתה ב"כ המאשימה לחומרת העבירה ונסיבותיה, אשר כוללות את עוצמת האיומים, הימשכות העבירה על פני פרק זמן ממושך, והעובדה כי האיומים הופנו גם כלפי בני משפחתו של המתלונן. כמו כן,

הפנתה לצורך בהרתעה ולנזק הנפשי אשר נגרם למתלונן.

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם הענישה בגין העבירה עליה נותן הנאשם את הדין נע בין 6 חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד למאסר בפועל למשך 18 חודשים. במקרה זה, לאור לקיחת האחריות מצד הנאשם, היעדר עבר פלילי, והעובדה כי הסכסוך הכספי בין הנאשם והמתלונן נדון בערכאה אחרת, עתרה כאמור לענישה בתחתית המתחם.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בעתירתה.

6. המתלונן הגיש תצהיר נפגע עבירה (2/ת) שמחלקו אאלץ להתעלם שכן הוא עוסק באירועים אחרים או נוספים שאין להם זכר בכתב האישום המתוקן. כן אתיחס לנזקים שפירט המתלונן בתצהירו - תחושת חרדה שהובילה לצורך בקבלת טיפול רפואי, קושי לתפקד והגברת אמצעי האבטחה בביתו.

7. ב"כ הנאשם עתר להימנעות ממאסר בפועל והטלת ענישה כספית תחתיו, וזאת נוסף על 30,000 ₪ אשר הוסכם על הצדדים כקנס, וזאת מאחר ולדבריו מצבו הרפואי של הנאשם החמיר, ויתכן שלא יוכל לעמוד בעבודות שירות באופן שיוביל למאסרו מאחורי סורג ובריח.

בטיעוניו הפנה להודאת הנאשם ולחיסכון בזמן השיפוטי, להיעדר עבר פלילי, ולנסיבות חייו של הנאשם כמפורט בתסקיר ולהיותו נכה בדרגת נכות של 94%.

ב"כ הנאשם טען להיעדר תכנון מוקדם ולהיעדר נזק למתלונן, וכן טען כי העסקאות אשר בוצעו עם המתלונן, משפטן ותיק בתחום, היו בעייתיות בלשון המעטה והן אשר הובילו את הנאשם למצוקה נפשית שגרמה לו להתנהג כמפורט בכתב האישום.

ב"כ הנאשם הגיש מסמכים רפואיים לתמיכה בטיעוניו (נ/1 - נ/3).

8. במועד הטיעונים לעונש העיד מר יעקב דרייר עדות אופי לטובת הנאשם, ממנה עלה כי מהיכרותו עם הנאשם, למעלה מ-10 שנים, במסגרת עסקית וחברית, מכיר את הנאשם כוותן ואמין.

קביעת מתחם העונש ההולם

9. קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נעשית בהתאם לעקרון המנחה בענישה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

10. כתב האישום המתוקן מתאר **אירוע מתמשך אחד** אשר ביסס עבירה אחת, ומכאן שיש לקבוע בגינו מתחם עונש הולם אחד.

11. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו כתוצאה מביצוע עבירת הסחיטה באיומים הם הזכות לביטחון אישי, שלמות הקניין והגוף, ושלוות חייו של הפרט.

על חומרת העבירה נכתב רבות, ובים היתר קבע בית המשפט העליון בע"פ **5769/14 אלרואי נגד מדינת ישראל (20/09/15)** כי: "...סחיטה באמצעות איומים פוגעת באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחונו. עבירה זו פוגעת במרקם חייהם של הנסחטים, במישור האישי והכלכלי. המבצע אותה בוחר לעשות לעצמו דין עצמי ופוגע בקניינו ובחירותו של קורבן העבירה [ראו למשל: ע"פ 1637/13 גולן נ' מדינת ישראל (15.7.2014) [פורסם בנבו], פסקה 15. כן השוו: ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.2014) [פורסם בנבו], פסקה 10; וע"פ 1430/12 אבולקיעאן נ' מדינת ישראל (14.4.2013) [פורסם בנבו], פסקה 15]. מסכת האיומים שאותה מפעיל הסוחט כלפי הנסחט עלולה פעמים רבות לכפות על הנסחט "קשר של שתיקה" אשר יקשה עליו להתלונן. מדיניות ענישה מחמירה עשויה לסייע בשבירת קשר השתיקה. יש בכוחה לתמרץ את הנסחט להתלונן ולהרתיע את הסוחט".

12. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי **הפגיעה בערך המוגן היא ברף הבינוני**, וזאת נוכח תוכן האיומים, הישנותם, והעובדה כי לדברי המתלונן, האיומים השיגו את מטרותם.

13. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** בעבירת דרישת נכס באיומים מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב, כמפורט להלן:

א. ברע"פ **356/14 קפרוב נגד מדינת ישראל (03/10/17)** התקבלה באופן חלקי בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע בהתאם להודאתו בביצוע עבירת סחיטה באיומים בצוותא חדא. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה במקרה זה נע בין 4 חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-10 חודשי מאסר, אולם סטה ממתחם זה משיקולי שיקום והטיל על הנאשם, בין היתר, 20 ימי מאסר בפועל, צו מבחן ושל"צ בהיקף של 240 שעות. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והטיל על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע כי יש להקל מעט בעונשו של הנאשם, וזאת לאור נסיבותיו האישיות ובשל שיקולי צדק ואחידות ענישה, והטיל עליו, בין היתר, 6 חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.

ב. ברע"פ **4716/06 דוידוב נגד מדינת ישראל (07/09/06)** נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע בהתאם להודאתו בביצוע עבירת סחיטה באיומים ועבירת הדחה בחקירה. בית משפט השלום

גזר על הנאשם, בין היתר, 6 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש וקבע כי העונש אשר הוטל על הנאשם קל. בית המשפט העליון קבע כי אין הצדקה להתערב במקרה זה וציון חומרת עבירת הסחיטה באיומים וחומרת נסיבותיו האישיות של הנאשם.

ג. **ברע"פ 9714/10 פלוני נגד מדינת ישראל (09/01/11)** נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירת סחיטה באיומים, קשירת קשר לביצוע פשע והדחה בחקירה. בית משפט השלום גזר על הנאשם, בין היתר, 8 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קיבל באופן חלקי את ערעורו של הנאשם וקבע כי העונש אשר הוטל עליו יוקל ל-4 חודשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח. בית המשפט העליון קבע כי אין הצדקה להתערב במקרה זה ולאפשר ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, כמבוקש, וציון את חומרת העבירות.

ד. **בעפ"ג 30719-04-14 אבו אל גיעאן נגד מדינת ישראל (06/09/15)** קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורו של הנאשם על חומרת העונש, וזאת לאחר שהורשע בעבירת סחיטה באיומים בצוותא חדא בהתאם להודאתו, ובית משפט השלום הטיל עליו, בין היתר, 10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו של הנאשם והטיל עליו, בין היתר, 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, וזאת בשל מאמצי השיקום של הנאשם והמלצת שירות המבחן בעניינו.

ה. **בת"פ 42752-11-14 (כ"ס) מדינת ישראל נגד כהן (15/06/16)**, הורשע הנאשם בהתאם להודאתו בעבירת סחיטה באיומים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל, והטיל על הנאשם, בין היתר, 10 חודשי מאסר בפועל.

ו. **בת"פ 32137-08-15 (רמ') מדינת ישראל נגד אבו ע'אנם ואח' (29/09/16)**, הנאשם 2 הורשע בהתאם להודאתו בעבירת סחיטה באיומים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6-24 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטלו, בין היתר, 8 וחצי חודשי מאסר בפועל.

14. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה **(סעיף 40ט' לחוק)**, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם ביצע את העבירה לבד, ולנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה.

כאמור, בהצהרת נפגע העבירה אשר הוגשה ביום 23/05/17 נטען כי המתלון הסכים לביטול עסקאות המכירה רק מתוך חשש לאור האיומים שהופנו כלפיו. עוד עולה כי המתלון חי בפחד ממש במשך אותה תקופה וכתוצאה מכך לא תפקד, לא ישן בלילות, אושפז וטופל מספר פעמים בבית החולים ובהתקפי חרדה בקופת החולים.

בחקירתו הנגדית של נפגע העבירה אישר המתלון כי הנאשם הציע לו פיצוי לאחר ביטול העסקאות אולם הוא סירב לכך ובסופו של יום לא ניתן לו כל פיצוי, וכן אישר כי לא השיב לנאשם את כספי העסקאות ו/או את כספי התמריץ אשר ניתנו לו בפעימה אחת אלה בשיעורין, והסביר זאת בכך שרצה לבדוק האם שלטונות המס יכירו בביטול העסקה ולאור חששו מהמשך התנהלותו של הנאשם **(ראו פרוטוקול הדין מיום 07/11/18 עמוד 15 שורה 10 - עמוד 16 שורה 13 ועמוד 17 שורה 21 - עמוד 18 שורה 26)**.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש גם לתת את הדעת לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומטענות ב"כ הנאשם, העסקאות אשר בוצעו בין הנאשם למתלונן, גרמו לנאשם למצוקה נפשית ולתחושות של בגידה, ניצול וחוסר אונים, אשר הובילו אותו לביצוע העבירה.

15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), מצאתי כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת הסחיטה באיומים נע בין 4-14 חודשי מאסר בפועל ובמקרים מתאימים אף בעבודות שירות.

16. במקרה דנן לא קיימים שיקולים המצדיקים סטייה מהמתחם לחומרה או לקולה.

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא'):

א. הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו - מהמסמכים הרפואיים אשר הוגשו על ידי ב"כ הנאשם עולה כי הנאשם סובל מזה שנים רבות מדלקת פרקים כרונית קשה באופן המגביל אותו בתפקוד ובניידות ואשר הוביל להכרה של 96% מוגבלות בניידות.

ב. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב - כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירה ומבין כיום כי פעל באגרסיביות ותוקפנות.

ג. נסיבות חיים שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה - מתסקיר שירות המבחן עולה כאמור כי דפוסי התנהגות שהשתרשו בנאשם מילדות השפיעו על דרך התנהלותו במקרה דנן.

ד. עברו הפלילי של הנאשם או העדרו - הנאשם נעדר עבר פלילי.

18. במסגרת השיקולים שיש לשקול במקרה זה הסבתי תשומת הלב מחד גיסא לחומרת העבירה והימשכותה על פני תקופה ארוכה, ולעובדה כי דברי האיום הופנו אף כלפי בני משפחתו של המתלונן, וכן לצורך בהרתעה בעבירות מסוג זה. מאידך גיסא, שקלתי מצבו הרפואי של הנאשם, היעדר עבר פלילי, לקיחת האחריות מצידו והעובדה כי הסכסוך הכספי בין הנאשם והמתלונן נדון בערכאה אחרת.

לאור המפורט, ובאיזון בין השיקולים השונים שוכנעתי כי יש לגזור את דינו של הנאשם ברף הנמוך של המתחם לצד ענישה כלכלית והטלת פיצוי.

19. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 21.5.2019 במשרדי הממונה על עבודות השירות.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בכל תנאי הממונה, שאם לא כן תרוצה יתרת המאסר מאחורי סורג ובריח.

2. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור שוב עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין.

3. קנס בסך 30,000 ₪, או 90 ימי מאסר תמורתו.

הקנס יקוזז מכספי ההפקדה בתיק המעצר הקשור. יתרת הכספים תושב לידי הנאשם, ככל שלא קיימת מניעה חוקית לעשות כן.

4. הנאשם ישלם פיצוי על סך 20,000 ₪ למתלונן (ע"ת 1).

הפיצוי יופקד בתיק ביהמ"ש עד ליום 1.10.2019 והמזכירות תעבירו למתלונן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ב' אייר תשע"ט, 07 מאי 2019, בהעדר הצדדים.